SVĚTELNÉ ROKY®

15

ROBOT VERSUS ČLOVĚK I.

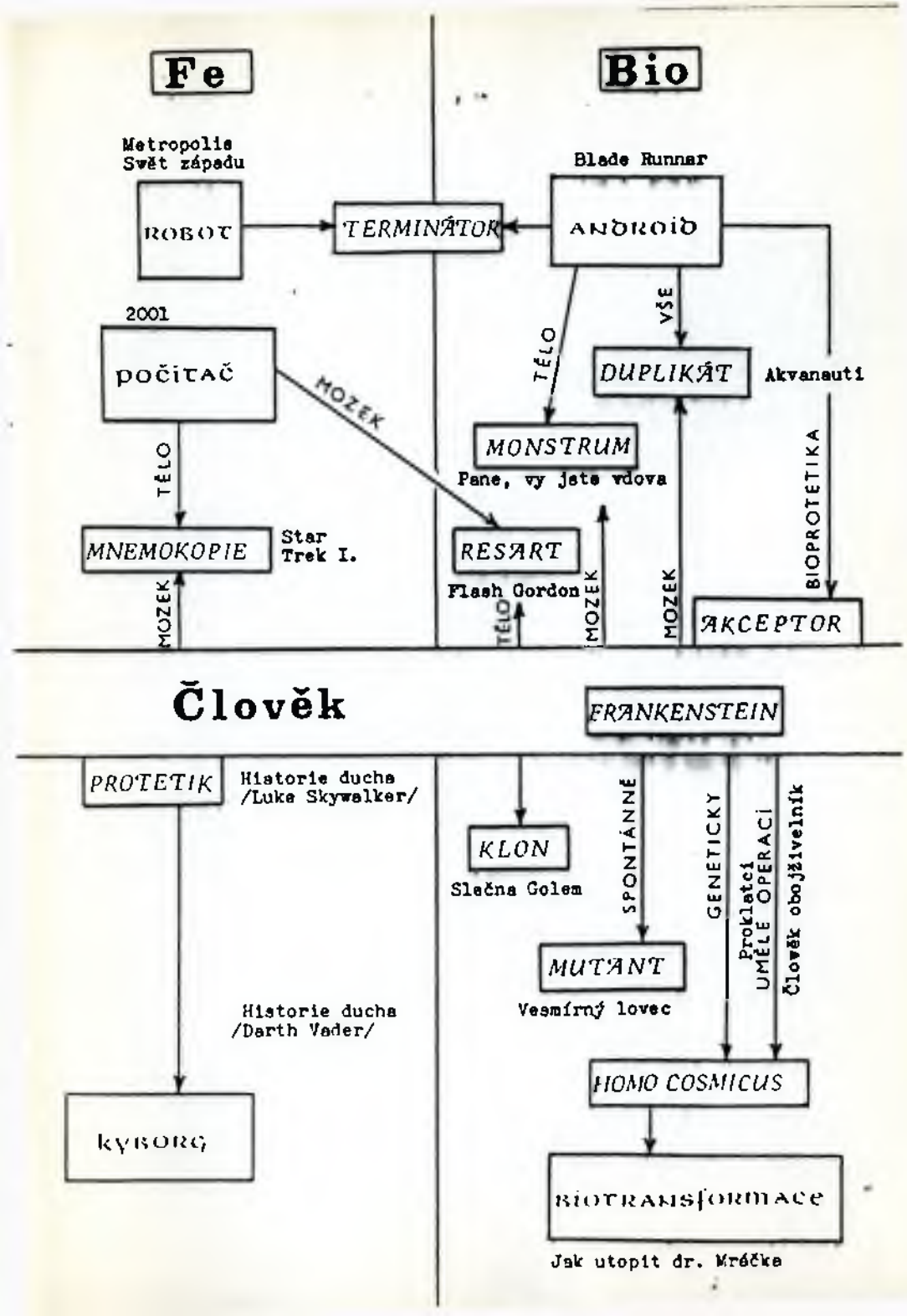
Jedním z nejpoužívanějších objektů děje žánru science-fiction je robot. V posledních deseti letech začal velice prudce pronikat i do našeho všedního současného života. Avšak mezi těmito dvěma setkáními s robotem je ohromný rozdíl; a to nejen v rovině možnosti uskutečnění nebo výkonnosti a použitelnosti. V reálném dnešku neměme problémy s terminologií /všechny dosud používané roboty[1] jsou roboty ve smyslu následujícího schématu/, ale v literatuře a ve filmu si mnohdy nevíme rady, zda mechanismus, s nímž si spisovatel či režisér v ději pohrává, je robotem, androidem, kyborgem nebo úplně něčím jiným. Případ takovéto nevědomosti ovlivní však jen naše chápání příběhu; horší je, pokud ve svých vlastních literárních pracech použijeme nevhodné definiční označení a svedeme čtenáře do tenat nepochopení.

Abychom se podobným problémům mohli na sto honů vyhnout, navrhl Mirek Nejedlý ze SFK Praha 10 schémátko, které po bouřlivé plodné diskusi v redakci dostalo následující, daný problém celkem vyčerpávající podobu.

[1] Důsledně bychom také měli vidět a dodržovat i gramatické odlišnosti : neživý robot /kuchyňský robot, svářečský robot v dnešní továrně aj./ skloňujeme podle vzoru hrad, živého robota /terminátor, R2D2, C3PO aj./ zase podle vzoru pán.

Fe
Bio
Metropolis
Svět západu
ROBOT
TERMINÁTOR
Blade Runnar
ANDROID
2001
počítač
MOZEK
TÉLO
VŠE
DUPLIKÁT
Akvanauti
MONSTRUM
Pane, vy jste vdova
BIOPROTETIKA
MNEMOKOPIE
Star Trek I.
RESART
Flash Gordon
MOZEK
TÉLO
MOZEK
AKCEPTOR
Člověk
FRANKENSTEIN
PROTETIK
Historie ducha /Luke Skywalker/
KLON
Slečna Golem
SPONTÁNNĚ
GENETICKY
Prokletí UMĚLÉ OPERACÍ
Člověk obojživelník
MUTANT
Vesmírný lovec
Historie ducha /Darth Vader/
HOMO COSMICUS
KYBORG
BIOTRANSFORMACE
Jak utopit dr. Mráčka

RUNAWAY

Země vzniku : USA, 1984
Kamera : John A. Alonzo
Scénář : Michael Crichton
Hudba : Jerry Goldsmith
Speciální efekty : Bill Orr a spol.
Robot design : David Dutano
Režie : Michael Crichton
Hrají : Tom Selleck, Cynthia Rhodes, Gene Simmons, Kirstie Alley aj.

Někteří režiséři mají svůj rukopis, podle kterého divák svého oblíbence pozná. Jiní tvůrci se zase specializují na určitý žánr a spád děje, ovšem v každém filmu mění sklon "písma".

Michael Crichton dějově nabitým SF-thrillerům, ať již knižním či filmovým, věnuje dominantní pozornost. Připomeňme robotickou problematikou vonící "Svět západu" /1973/ či nezákonný obchod s lidskými orgány na transplantaci popisující "Comu" /1978/. Svou knihou "Kmen Andromeda" poskytl námět pro natočení stejnojmenného filmu. Nejnověji se Crichton v SF přihlásil snímkem "Runeway" v roce 1984. Kromě zajímavého námětu a děje /místy až nepravděpodobného/ je záhodno se zmínit o formě zpracování. Postupem promítací doby prochází film mnoha žánrovými oblastmi : začíná komedií /až crazy/, pokračuje thrillerem, dotkne se tzv. Bondovy vlny, aby přes parapsychologickou vložku plyně přešel k maximálně napínavé podívané. Stejně tak jako John Carpenter ve "Starmanovi" promyšleně spojil drama nepochopeného mimozeměšťana s humorným kořením, i u Crichtona je třeba směs různých žánrů chápat coby režijní a scénáristický záměr a ne jako debutantskou neschopnost či nesystematickou ledabylou rutinní práci. Navíc je nesmírně cenným způsob, jakým Crichton svého hlavního hrdinu, vybaveného svaly, rozumem i štěstím, dokáže zlidštit, což má za následek skokový vzrůst sympatií diváka k postavě. Mám např. na mysli scénu, v níž seržant Ramsey zneškodňuje strážního robota, který ohrožuje sekretářku. Robot nezabíjí, jen působí bolest elektrickým výbojem. Ramsey pod jeho takovýmto zásahem padá přes stůl pod jeho desku; když se zvedá, udeří se zátylkem o spodek této desky, jako ten nejnemotornější z nejnemotornějších. Salvou smíchu odměněný humorný prvek v dost dramatické sekvenci záběrů hrdinu mile zesměšňuje, dělá z něj alespoň na chvíli nám podobného smrtelníka.

Ve filmu "Svět západu" Crichton pojednává o robotech, kteří se vymknou zpod kontroly svému pánovi, jenž je sestrojil, aby mu sloužili. V "Runaway" /v překladu runaway znamená uprchlík nebo splašený kůň/ naopak člověk sám učí a konstruuje roboty, aby zabíjeli.

Seržant John Ramsey je příslušníkem zvláštního policejního oddílu, jenž byl zřízen k zásahům proti robotům, kteří se vymkli zpod kontroly. Kdysi byl Ramsey obyčejným řadovým policistou, ale po jedné oškliné události takové služby zanechal. Pronásledoval tehdy zločince, který před pronásledovateli utekl na lešení výškové budovy. Ramsey věnoval hodně času vylepšování fyzické kondice, kriminálník neměl proto moc šancí s útěkem uspět. Když jej Ramsey už už držel, podíval se dolů. Zatmělo se mu před očima a zatočila hlava, v důsledku čehož zloduch utekl. Utekl a chvíli na to zabil šest lidí. Ramsey od té doby nesnáší výšky, navíc má stále výčitky svědomí, že neudělal vše, co bylo v jeho silách.

Absolvoval programátorský kurs, speciální výcvik a byl zařazen na současnou funkci.

Manželka mu před několika lety zahynula při automobilové nehodě. Ramsey zůstal se svým synem Robbym sám. Obstaral si proto domácího robota jménem Louis, který se stará o teplé jídlo, nákupy a školní docházku desetiletého Robbyho. Ramsey totiž na nic z tohohle všeho nemá díky náročné službě čas. Přesto je mezi ním a Robbym silný citový vztah, postavený na upřímnosti a partnerské rovnocennosti.

Catherine Thompsonová zkusila v životě dělat spoustu věcí, ale všechny jí připadaly hrozně nudné. Požádala proto o přijetí do policejních služeb, složila úspěšně přijímací pohovory a povinnosti a na základě výsledků /a zřejmě i osobního přání - je to velmi přitažlivá mladá blondýnka/ byla zařazena do jednotky seržanta Ramseye.

Ramsey se Catherine sotva stačí představit a už je volají k případu. Ve vrtulníku mají teprve čas seznámit se s problémem : model 77990 je určen ke sběru malých zemědělských škůdců; jeden z mnoha kusů tohoto typu, pracujících na kukuřičném poli, najednou přestal sbírat housenky a počal nesmyslným pojížděním ničit již značně vzrostlou úrodu. Na obrazovce palubního počítače vrtulníku se objevuje nákres robota, jeho základní data, schéma zapojení a způsoby vypnutí. Nutné údaje pro zdárné splnění úkolu.

Vrtulník přistává /Ramsey si oddychne/. Na polní cestě stojí nějak sut majitelů kukuřičné farmy, s nimiž se Ramsey hned dá do řeči, aby zjistil co a jak. Catherine se nezastavuje a jde přímo zneškodnovat vzbouřence.

Najde ho brzy. Chytit ho také není těžké. Vítězoslavně neposlušného robota zdvihne nad hlavu a volá na Ramseye, že v prvním úkolu uspěla. Najednou ale začne robot jiskřit; brnění donutí Catherine zajatce pustit. Robot se vzepřel - nechce být chycen. Ke Catherine se musí připojit i John. Pak teprve je model 77990 zlikvidován. Do slova a do písmene zlikvidován. Jinak to nejde. Další akce proti robotovi, proti výtvoru nejdokonalejší techniky, výtvoru, který se vymkl kontrole, končí úspěchem.

Případ, ke kterému je Ramsey přivolán téměř bezprostředně po návratu na základnu, vypadá /a také je/ mnohem složitější. Robot, model 97, určený na domácí práce, tentokrát zabíjí. V rodinném domku inženýra Johnsona jsou již dva mrtví. Doktor po prvním ohledání klasifikuje : ubodání kuchyňským nožem. Samozřejmě neradostná bilance. Ovšem nastalá situace hrozí minulost ještě zhoršit - v domku, kolem něhož se utvořil kruh policistů, reportérů a zvědavých čumilů, je asi roční děťátko.

Samo. Pouze s robotem. Ten na nemluvně zatím ještě nezaútočil. Ale zřejmě jen proto, že dítě sedí v postýlce a nepřemísťuje se.

Nejdůležitější ze všeho je zjistit, jak to v domku vypadá při současném stavu věcí. Je proto vypuštěn kluzák - asi metr nad zemí vznášející se kamera, která přenosem na monitor podá informace o momentálním místě pobytu robota. Ramsey se snaží něco dostat také ze samotného majitele domku, inženýra Johnsona, jenž se v kritické době nacházel v zaměstnání; ale mladý muž je v šoku a není tudíž schopen tolik potřebného souvislého uvažování.

Obraz na monitoru je sice neostrý, přesto je dobře rozeznat, na co se kluzák zrovna dívá. Teď se do záběru kamery dostává postýlka se sedícím a vydatně plačícím děckem. Robota není vidět.

Najednou se ozve výstřel. Kluzák zasažen padá k zemi, neschopen pokračovat v přímém přenosu. Lidí venku se zmocní panika : robot je ozbrojen střelnou zbraní a je schopen účinně ji použít ! Ramsey dorážÍ na Johnsona, aby mu prozradil, odkud mohl robot střelnou zbraň získat.

John se trochu probere. Stačí však jen říci :

"Ten blázen ..." a utíká pryč z místa tragédie. Nikdo nemá čas ho zastavovat.

Nic naplat, Ramsey musí do akce. Na obrazovce počítače se opět objevují základní údaje o nepoctivém robotovi : model domácího robota, přenosný typ, pohyblivý podvozek, zvuková čidla.

Ramsey si oblékÁ magnetickou kombinézu, aby nebyl zaregistrován senzory, coby zbraň na likvidaci /nikdo v již tak závažném případě nehovoří o vypnutí/ kovového zločince mu má posloužit laserová pistole.

Ramsey jde do akce sám. Tedy přesněji řečeno. sám co se policie týče. V patách mu totiž našlapuje kameraman televizní společnosti, který hodlá v domku natáčet senzační a kuriózní záběry. Kupodivu v tom nezodpovědnému kameramanovi nikdo nebrání.

Ve vile je ticho. Občas se ozve jen plačtivý zvuk, vzlyk unaveného nemluvněte, zvenku sem proniknou pouze ty nejhlučnější zvuky, Je to dobře, Ramsey se může orientovat i sluchem. Přítmí ve všech místnostech je periodicky narušováno neúnavně se pohybujícími reflektory, jež mají usnadňovat viditelnost.

Ve vile je ticho. Ticho před bouří. Hrom na sebe nenechá dlouho čekat. Robot zaregistruje kameramana. Jeden výstřel mu stačí. Trefuje se přímo do nešťastníkova čela. Ramsey se vrhá k zemi a rychle se plazí pryč.

Souboj s inteligentním strojem je těžký. Moderní technika je tak dokonalá, že magnetický oblek není Ramseyovi příliš platný. Ale sepon znesnadňuje míření a tudíž způsobuje nepřesnou střelbu. A tento faktor rozhodne. Dva laserové paprsky rychle za sebou vyslané nevratně ničí robotovo pohyblivé ústrojí, jeho jediná ruka, třímající pistoli, znehybní.

Ramsey vychází z domku s dítětem v náručí. Předá jej pečovatelce a shání se po Johnsonovi. Ten ale bez udání důvodu zmizel ...

Událost se střílejícím robotem je velice podivná. Jednak svým průběhem, jednak vzniklými důsledky /3 mrtví lidé/, jednak neobvyklým jednáním Johnsona jako otce, který opustil své dítě ve chvílích přetěžkých. Ramsey proto věnuje vyšetřování velkou pozornost. Osobně se zajde druhý den podívat do Johnsonovy vily, kde skupina odborníků zkoumá místo činu milimetr po milimetru. Ramsey hlavní pozornost věnuje záznamovým médiím. A velice zajímavý materiál nalezne ve videozáznamníku návštěv. Nejprve nějaký Johnsonův kolega ze zaměstnání očividně nervózně vybízí přítele zprovodit TU záležitost ze světa; další nepřijatou návštěvou je zřejmě Johnsonova přítelkyně; pak jakýsi muž

černých vlasů a hypnotického pohledu, oděný do montérek, nabízí služby jakéhosi elektronického koncernu.

Ramsey se může jen dohadovat, že se servisemanem nebude něco v pořádku, divák však má 99%-ní jistotu, že tento člověk má černé svědomí. A to proto, že v době událostí v Johnsonově vile se černovlasý muž s uhrančivýma očima vyskytoval v davu čumilů coby distingovaný gentleman ve slušivém obleku s kravatou. Velice pozorně sledoval veškeré dění. Kamera si ho, řízena samozřejmě scénářem, vybrala - divák ho nemohl nezaregistrovat. Ramsey má úlohu poněkud těžší; jemu žádná kamera nepomůže ...

V Johnsonově vile se již žádné stopy navíc získat nepodaří. Mnohem více prozradí demontáž robota-zabijáka. Ramsey spolu se svým kolegou Jamesem naleznou v útrobách elektronického labyrintu nezvyklý čip. Neznámý typ, zcela nejasná funkce. Vysvětlení je ovšem jediné : robot se nevymkl kontrole, jednal tak, jak ho někdo dodatečně naprogramoval. Důkladněji se příslušníkům zvláštního policejního oddílu čip prozkoumat nepovede. I ta nepatrná manipulace, kterou s čipem provedli, stačila uvést do chodu autodestrukční pojistku. Výbuch nevelkého rozsahu zničí všechny hmatatelné stopy cizího zásahu do robotovy elektronické soustavy ...

Na scéně se objevuje opět muž uhrančivých očí. Tentokrát již nenonymně. Pod svým pravým jménem - dr. Luther - jedná s Johnsonovým spolupracovníkem Harrym /známe ho ze záznamového zařízení/ v šatně firmy Vectrocon.

Harry je ustrašený, nervózní, Luther sebevědomý a nadřazený.

"Máte to pro mne ?"

"Ano, pane ... tady ... ve skříňce", odpoví Harry a podá Lutherovi umělohmotné pouzdro, plné čipů. "Co s tím budete dělat ?"

"To byste se divil, kolik teroristů a gangsterů mi bude tohle zboží trhat z rukou ... ale, moment, není to všechno", hlas Luthera ztvrdne.

"Zbytek dodá Johnson, šablony jsou pak v trezoru." Harry se na chvíli odmlčí. "Ehm ... já podmínky splnil. Teď jste na řadě vy ..."

Luther ukáže na černý kožený kufřík a beze slova odejde.

Harry lačně příruční zavazadlo otevře. Kufřík je plný úhledných balíčků peněz. Harry jeden bere do rukou a kochá se šustěním bankovek. Nadšení a radost vystřídá úlek a vztek. Místo nových bankovek se pod vrchní pravou nalézají papírové odstřižky. Tak jako vztek rychle vystřídal radost, stejně pohotově se hlásí o slovo hrůza. To totiž zpod lavice, na které Harry sedí, vylézá osminohý kovový brouk velikosti želvy, skáče Harrymu na krk, zabodává mu jedem napuštěnou jehlu pod bradu a vybuchuje. Plameny už Harry necítí ...

Po Johnsonovi je vedeno intenzívní pátrání. Snahu korunuje úspěch. Johnson se skrývá v jednom z pokojů mezinárodního hotelu. Ramsey, jemuž vlastně případ náleží, se za Johnsonem neprodleně vydá.

Jakmile se dotkne kliky pokoje, rozezní se uvnitř poplachové zařízení. Ramsey s pistolí v ruce vykopne dveře, jimiž těsně předtím proletí několik nezdařbůh vypálených kulek.

"Policie !" křičí Ramsey zpoza rámu dveří, do otvoru pro vstup do pokoje vytrčí jen ruku s odznakem. Díky tomu se Johnson uklidní a přestane střílet. Ramsey ho uklidňuje, že nyní se již nemusí ničeho bát; zároveň chce vědět, čeho se tak bojí. A že si tedy o tom na základně popovídají. Johnson se brání : nemohu opustit hotel. Když to udělám, jsem synem smrti. On mě zastřelí.

Ramsey si z nářků vystrašeného Johnsona pramálo dělá. Inženýra na ulici do slova vyvleče.

Před hotelem je novinový stánek. U něj stojí Luther a "čte" noviny : pozorně sleduje východ z hotelu. Objeví se v něm Ramsey s Johnsonem. Lutherova pravá ruka zajede pod sako. Johnson rychlý pohyb zaregistruje a dá se na útěk. Ramsey stále ještě neví, oč běží; myslí si, že Johnson utíká před zákonem. Začne ho pronásledovat. Třetím, kdo se dá do běhu, je Luther. Jeho pravačka svírá neobvyklou stříbrnou pistoli se zaměřovačem.

Johnson se proplétá úzkými uličkami, zaplněnými nákladními automobily. Ramsey je mu v patách. Už ho skoro dostihuje. Skok. Oba se válí na zemi, těžce oddychují. Luther tolik nespěchá. Věří své zbrani; stačí se dostat na dohled. Míří. Vystřelí.

Zaměřená osoba nemá šanci. Ať zahne za roh, skrčí se, změní náhle směr běhu - nic platno. Elektronicky řízená střela reaguje bleskurychle, a její pomocí může střelec střílet za roh. Když svou oběť přeletí, není pro ni problém se otočit.

Johnson zasažen do zad padá. Náboj vybuchuje. Johnson je na místě mrtev.

Ramsey přišel o jediného svědka.

Naštěstí se přestřelka v ulicích velkoměsta nikdy neobejde beze svědků. Jedna policistka podá velice přesný a věrný popis Luthera.

Zajímavé je sledovat, jak. Přímo na místě přestřelky dostane policistka do rukou plochý mikropočítač vybavený obrazovkou, na níž svědkyně stlačováním příslušných tlačítek sestavuje ze vzorků vlasů, různě posazených očí, mnohotvárných nosů a jiných rysů obličeje podobu pachatele. Řekl bych, že tahle myšlenka vyjadřuje spíše touhu, jak by měla vypadat technika ve službách člověka, než reálné vyhlídky. A vlastně podobným případem je i kluzák - kamera, která letíc ve vzduchu přenáší obraz z nedostupných míst. Zde již zřejmě byly takovéto projekty uskutečněny, ovšem ne v tak malé velikosti, jako ve filmu Runaway.

Celá událost ukazuje na to, že Johnson byl do něčeho ošklivě zapleten.Ramsey navštíví firmu Vectrocon a vyžádá si od bezpečnostního úředníka povolení vytáhnout si z firemního počítače údaje o Johnsonovi. Nic zajímavého se však nedozví. Jen to, že Johnson vystudoval elektroniku, záhy začal pracovat na speciálních úkolech. Pro podrobnější "prolistování" paměti za heslem Johnson by Ramsey potřeboval povolení vyššího stupně; bezpečnostní úředník není ale zplnomocněn jej udělit.

V místnosti s terminálem zazvoní telefon. Přímo v budově Vectrocon má Ramsey další práci. Kontrole se tentokrát vymkl strážní model : nechce z místnosti sekretářky ředitele pustit její obyvatelku, mladou ženu Marion. Každý pokus o krok směrem ke dveřím robot odmění bolestivým elektrickým šlehnutím. Po několikaminutovém souboji Ramsey versus strážní robot /trochu podrobněji viz úvod ke článku/ přehazuje Ramsey robotovi přes "hlavu", na které má stroj detekční pohybová čidla, bundu a kovovou židlí končí strážní působení provinilce.

Marion chladně děkuje a rychle se chystá k odchodu. Ramsey chce vědět, co dělala tak pozdě večer v kanceláři přísně střeženého objektu firmy Vectrocon. Vděk se okamžitě vytratil - Marion chce stůj co stůj pryč. Ramsey zachytí sekretářčinu kabelku a trhne. Obsah se vysype na stůl. Mezi potřebami moderní ženy jsou bohatě zastoupeny Ramseyovi velice dobře známé čipy.

Policista chce znát vysvětlení. Naléhá dostatečně silně. Marion dokonce prozradí, kde Luthera lze v současné době zastihnout. Tudíž i polapit - a zatknout.

Luther se nachází v jednom hotelu. V pokoji jsou s ním prý ještě dva muži a dvě ženy. Zatím o opatřeních, jsou v hotelové budově a kolem ní činěna, nemají ani tušení.

Ramsey považuje za svou povinnost Luthera dostat osobně. S obnaženou pistolí se odváží do apartmá. Jedna z žen se upravuje v koupelně, ostatní jsou v obývacím pokoji. Ramsey prochází kuchyní, když žena vyjde z koupelny. Začne křičet : "Nestřílejte !" a vyběhne na chodbu. Tem se jí okamžitě ujmou hlídkující policisté.

Ramsey vtrhne do obýváku. Druhými dveřmi do místnosti vběhne Catherine. Dvě ostrými nabité pistole drží v šachu čtyři podezřelé osoby. Luther je mezi nimi. Právě vysvětloval dvěma přítomným mužům, jak zacházet se zbraní na elektronicky řízené střely.

Situace vypadá jasně. Ovšem Luther střejmě myslel na všechno. Pojistil se. Pohledem a tokem myšlenek odpoutá od stropu šestiúhelníkový kryt větráku, jenž v sobě skrývá bombičku se slzným plynem. Stejně telepatickým způsobem pojistku Luther odpálí.

Situace se změní. Luther, zahalen čpavým oblakem, tasí a chytne kolem pasu přihlížející ženu coby rukojmí. Zastřelí své dva společníky /náboje v jejich těle explodují/ a zneškodní Catherine zásahem do ruky /nálož neexploduje/. Ramseye s výsměchem v očích i hlase donutí sklonit hlaveň a pistoli zahodit. S rukojmí-ženou pak prchá. Na chodbě před apartmá stačí ještě zastřelit dva policisty. Pak již má volnou cestu na střechu hotelu, kde na něj čeká další pojistka - vrtulník.

Právě jsme se dostali do jednoho nepravděpodobného místa děje. Kdybychom připustili, že Luther mohl počítat s přepadem a pojistil se instalováním větráku s bombičkou plynu, těžko bychom akceptovali skutečnost, že na Luthera na střeše čekal vrtulník. Nebo ... vysvětlení je vlastně jasné : všude, kam Luther jde, následuje ho vrtulník pro případ nouze !

Ramsey sice Luthera pronásleduje, ale na nouzovém schodišti, které spojuje střechu se sklepem - je tedy dostatečně dlouhé a vysoké, jej přepadne při náhodném pohledu dolů závrať. Luther získá rozhodující náskok ...

Policejní ředitel přijíždí vyšlápnout si na Ramseye.

"Člověče, vy máte dělat zákroky proti robotům a ne proti lidem. Zvoral jste to - dva mrtví policisté !!!" křičí. Ramsey nemá ovšem čas ani náladu se s nadřízeným bavit. Luther utekl a Catherine je zraněná. A vážně zraněná. Měla sice štěstí v neštěstí - mikrogranát uložený v kulce střely nevybuchl, ale sebemenší neopatrná manipulace se zraněnou rukou může vést k explozi a tudíž k vážnému ohrožení života mladé ženy.

Převoz do nemocnice je nemyslitelný. Ramsey se cítí zodpovědný za zranění své společnice, navíc Catherine začíná být něčím bližším než jen kolegyní ve speciálním oddíle. John se rozhodne sám a hned na místě nebezpečnou kulku vyjmout.

Catherine je statečná, ale bolest je silnější, než může žena unést.

"Křič, breč, ale s rukou nesmíš pohnout, rozumíš ?" říká naléhavě unavený Ramsey, jenž má větší strach než pacientka.

Operace se /samozřejmě/ podaří. John vyjme kulku a odhodí ji do kouta pokoje. Exploze výbušniny. I citů. John s Catherine se obejmou. Dávají tak průchod uvolněnému napětí bezprostředně předcházejících minut, nevědomky tak potvrzují sobě i tomu druhému, jak se vztah mezi

nimi ve skutečnosti vyvíjí ...

Luther utekl. Ale Ramsey alespoň získal vyhodnotitelné stopy. Sekretářku Marion. A několik programovatelných střel z hotelového pokoje. Spolu s Jamesem podrobí Ramsey jednu důkladnému zkoumání. Velice opatrným řezem napříč nábojnicí rozdělí střelu na dvě části : vnitřek smrtícího vynálezu tvoří nádržka s palivem, elektronické obvody a výbušnina. Výsledek výzkumu : střela se programuje na rozložení teploty v těle toho, na něhož střelec míří. Při letu za třeba pohybujícím se cílem se potom nemůže splést, neboť dvě libovolné osoby nemají shodné rozložení tělesné teploty.

Ramsey další ze získaných nábojnic vyhodnotí i jiným způsobem. Navštíví telepatickou schopností obdařenou ženu. Ta díky svému nejsilnějšímu smyslu - hmatu - informuje Ramseye :

"Váš protivník je velice silný. A chytrý. Toho nenajdete. Ale nemusíte se bát. On najde vás. Protože máte něco, co on chce a potřebuje."

Marion ! Jde o ní nebo o něco, co má u sebe ?

Šablony na čipy !

Marion je Lutherův spojenec, jako s takovou je s ní i zacházeno. Je podrobena důkladné osobní prohlídce, při které obsluha příslušných přístrojů zjistí velké množství "štěnic" - miniaturních identifikačních a lokalizačních vysílačů. Jediné opomenuté kontrola prohlédnout. Kabelku. A to málem stojí Ramseye a Marion při převozu na utajené místo život. Luther na jedoucí auto navádí za pomoci v kabelce umístěného vysílače na dálku ovládané samohybné pumy. Marion, která si uvědomí, že chce žít, vyhodí v poslední chvíli kabelku okénkem za svodidla. Před tím z ní vyjme skládací pás šablon. Oficiálně tak vlastně přestoupila na spolupráci s Ramseyem.

Luther zná citlivá místa Ramseye. Jedním z nich je Catherine. Použije ji jako rukojmí, jako prostředek k vydírání, aby Ramsey svolil k výměně za Marion a šablony.

Výměna se má uskutečnit při večeři v jedné zahradní restauraci. Luther sedí s Catherine na jednom konci bloku stolů, Ramsey s Marion na druhém. Domlouvají se pomocí miniaturních mikrofonů. Ramsey s výměnou souhlasí, jedinou jeho podmínkou je, že oba muži vypustí ženy současně. Luther Catherine a Ramsey Marion se šablonami.

Stane se.

Marion před tím, než se vydá k Lutherovi, roztrhne pás šablon na dvě poloviny a jednu dá beze slov Ramseyovi. Jistota je jistota; až příliš zná Luthera.

A taky ano. Sotva se Marion octne u Luthera, zbaví se jí po pomstě prahnoucí zabiják přesně vedenou ranou nožem, druhý pohyb ruky směřuje pod sako , třetím již Luther míří na Ramseye, čtvrtým, pátým a šestým pak mačká spoušť. Ramsey ale už ví, co a jak. Střelám se mu podaří uniknout; policisté, kteří jsou akci inkognito přítomni, spěchají na pomoc. Luther musí znovu zmizet, znovu musí přerušit akci před pro něj zdárným koncem. Nyní už nepůjde jen o šablony a pomstu. Teď musí Ramseyovi v boji muže proti muži, v boji zločince a vraha proti policistovi, ukázat, jak vypadá inteligence, převaha, síla. Druhým, ještě zranitelnějším místem policejního seržanta Johna Ramseye je totiž malý Robby ...

Luther v přestrojení za policistu pronikne na základnu. Na terminálu v Ramseyově pracovně /!/ si vylistuje protivníkovy údaje. Na obrazovce se po chvíli objeví fotografie Robbyho. Luther se cítí natolik jistý, že na terminálu fixuje tuto "stránku" Ramseyových "desek", a odchází. Až se seržant z obrazovky dozví, kde tentokrát Luther udeřil, bude již Robby plnit funkci nesmírně platného rukojmího.

Ramseyovi stačí jeden jediný pohled na obrazovku terminálu a už bere do ruky telefon a volá domů. Obsazeno. Navzdory na něj kladených požadavků ze strany nadřízených Ramsey okamžitě jede zjistit, zda se

O HORKÉ POZDĚJI... VĚŠTKYNĚ IMPERÁTORA, CTIHODNÁ MATKA MONIAM, PŘEDZVÍDÁ NA HRAD CALADAN...
ZACHRÁNÍME, CO SE ZACHRÁNIT DÁ. ALE PROROKA. OTCI ANI SLOVO!
MĚLA JSI PORODIT ATREIDSKÉMU SYNA DCERY!
MŮJ MANŽEL CHTĚL BEZPRAMINEČNÉ SYNA...
MYSLÍŠ SI SKUTEČNĚ, ŽE DAROVÁNÍ ŽIVOTA KVISATZ HADERACHOVI, SUPREMATIE VŠEMIRU S POSLEDNÍ ZÁCHRANOU...! NEUVĚŘÍ ZKLAMANÝ!
TVÉ JMÉNO VAŠÍM NOVOROZENCŮM VZBUDILO PAMĚŤ. ZA CHVÍLI PŘIJDE.
VÍM, ŽE JSI PŘIJELA, ABYS MĚ VYZKOUŠELA S TRUHLOU. ALE... JEN SESTRY BENA GESSERITA TUTO ZKOUŠKU PŘEŽILY!
ATREIDOVA DCERA MOHLA SŇATKEM SE SYNEM HARKONNENA UKONČIT TENHLE SPOR...
ZA SYNA VLASTNÍ CHYBU BUDU PLATIT SAMA!
CHTĚLA JSI MNE VIDĚT, MATKO?
CTIHODNÁ MATKA HELEN MOHLAM TĚ CHCE PŘEZKOUŠET!
PROČ MYSLÍŠ JEN NA POTŘEBY VÉVODY?
A TVŮJ SYN S TEBOU!
NECH MÁS O SAMOTĚ, JESSICO!
A ZUSTAŇ ZA DVEŘMI, ABY NÁS NIKDO NEPŘEKVAPIL!
STŘÍ PŘÍMO RUKU DO TRUHLY!
CO SE UVNITŘ?
SKLENĚ!
NA KRKU TI BĚHEM ZKOUŠKY BUDU DÝCHAT ZEDNUTÝ VEN. VYTÁHNEŠ-LI RUKU VEN, ZABIJU...! V OKAMŽIKU SE DOSTANE VYZNÍVÁ TENHLE KLÍČ JEN ZVÍŘATA!

TOTO JE PLANETA GIEDI. PRINCOVI VLAST HARKONNENŮ. DOJDE POVRCH JE PLNÝ SLANÉ, VYSOKÉHO OLEJE A JINÉHO ŠVINSTVA. VYKLADAČ VYSTUPUJE...
...Z VISUTÉ BRÁNY A ŽELEZÍ SE S DOPISEM OD VÉVODY LETÉ BARONOVI...
VYPADÁTE ŽALOSNĚ, BARONE. VÁŠE NEMOC... TAKOVÁ PÝCE...
ATREIDOVÉ BUDOU OPUSTÍ CALADAN. MÁM S SEBOU ZPRÁVU OD VÉVODY!
VARUJTE SE VŠECH VŠECH PŘEDSTÍRANÝCH, ŽE VENDETTA UMŘELA, KAMILY. JE ZCELA ŽIVÁ, A ŽE S VÁMI SE NEJEDNÁ V ŽÁDNÉM PŘÍPADĚ MILOSTIVĚ, MATOU VLIVY!
MŮJ PLÁN, NE TVŮJ! CHCI DOSTAT ZPĚT ARRAKIS, NEBOŤ MÁ DNA NAD SPICEM ZNAMENÁ VLÁDU NAD VESMÍREM. EH... A MY MÁME NĚCO, CO JE LETOVI BOLET BRÁZNO, V NEŽITI. TATO OSOBA, JEDINÉ ZBÝVAJÍCÍ, MÁM BUDE UŽITEČNĚJŠÍ NEŽ 40 MÝCH BARBARSKÝCH LEGIÍ. VÉVODA ZEMŘE A BUDE POTOM VĚŘET, ŽE JA, HARKONNEN, JSEM PŘÍČINOU JEHO ZATRACENÍ!
VAŠE SVINOVSTVÍ ZEMŘE DŘÍVE, NEŽ SE DOSTANE DO SVÉHO PALÁCE!
UŽ JSEM MU HO NEMĚŘEL MOCREDAT!
TIK!

POVAŽUJETE SNAD, VĚVODY ZA ZMÍNU !!
POVAŽUJI TĚ ZA ČLOVĚKA... TVOJE SMYSLY TI DAJÍ SÍLU KE SMRTELNÉ, TVŮJ INSTINKT CHCE, ABYS ZVÍ- ZEL VYTÁHL!
POTOM ALE ZEMŘEŠ! PŘECE CÍTÍŠ TEN TLAK, TO PÁLENÍ !? BUDE TO ČÍM DÁL TÍM VÍCE SILNĚJŠÍ... !
AAAAHHH...
NECHCI MÍT STRACH!
VRACÍVÁM SE. DOVOLÍM JÍ, ABY MNE OVLÁDLA...
BOLEST! AAHHH...
NE! NOSÍŠ UVNITŘ SVÁHU! ŽÁDNÝ NORMÁLNĚ ZROZENÝ ČLOVĚK, NESNESE TÁHOVOU BOLEST! VYTÁHNI TEN OVOC Z TEMNOTY A POVZNES SE NA NI!
JE ZDRAVÁ!
BOLEST JAKO AKTIVACE NERVŮ! NÁŠ TEST JE ÚSPĚŠNÝ! A PODROBNÝ!
TVOJE MATKA SI PŘEJE, ABYS JÍ VYPRÁVĚL O SVÝCH SNECH... O OBRAZE ZEMĚ ŽENY... KRÁSNÉ ZEMI...
VYPRÁVĚL O SVÉM SVĚTĚ!
SPLNÍ SE VŠECHNY TVÉ SNY!
JSI SNAD TY TEN KOUZELNÝ HADERLACH?
NE VŠECHNY, ALE JEN NĚKTERÉ!
KDO JE TO?
BUDE ZÁROVEŇ NA MNOHA MÍSTECH, BUDE PRONIKAT ČASEM A PROSTOREM... A UMOŽNÍ NÁM VYHNOUT SE SMRTI!
CO!!?
ZNÁŠ VODU ŽIVOTA? DROGU VĚČNOSTI!
JE TO KRÁSNÉ, SNÍŠ O ZEMI, KTERÁ BUDE ZNOVU ŽÍT, BUDE K ZÁNIKU! - NEŽ VŠAK ČLOVĚK. ALE JE TO ZÁROVEŇ VĚC, KTERÁ NÁM ZNOVU NAHÁNÍ STRACH.
POTOM PŘIJDE ČARODĚJ HADERLACH A PŮJDE TAM, KDE MY NEMŮŽEME BÝT. NEBOJÍ SE O TO POKOUŘIT...
JESSICO!

CÍTÍM V MĚM TVÉ UČENÍ. ALE JSOU-LI OBYČEJNÍ TĚLESNÉ!
JEHO BEZPEČNOST VYŽADUJE..
... HLAS! S JEHO DALŠÍMI TÁHY A OBSTARAT MŮŽE OVLÁDAT JINÉ' ÚTOKEM.
PAVLE! ZDI V PODZEMÍ!
MEZITÍM SE VRÁTÍ O NĚ BEZPEČNOST; CO SE Z OTCEM? ÚVAHA SE, ŽE ZEMŘE.. ALE ON ŽIJE!

ŘEKNI MI, ŽE NEZEMŘE!
HELEN MOHAM OPUSTILA NEMOCNICI

.. MEZITÍM VE STEINEM ČTE VÉVODA LISTU ZAHRNUJÍCÍ DOPIS, KTERÝ PRÁVĚ SÁM NAPSAL..

POMALU SE OTEVÍRÁ DO PŘEDSTÍNĚNÉHO NOVOVĚKÉHO VĚŽE.. KDYŽ VSTOUPÍ JEHO ŽENA, SCHRÁNĚN SCHOVÁ..
JAK SE MÁ PAVLOVÝ?
JE V POKOJÍ!

CALADAM SE BUDE CHVĚŘET!
POZDĚJI, ŽE JSI CÍTÍŠ NEBEZPEČÍ!
NE; LÉTO, TO JSEM JÁ NE.. POSLEDNÍ NOC V NAŠEM DOMOVĚ..!

stalo to, čeho se obává. Catherine ho doprovází.

Dveře jsou sice neporušené, vnitřek bytu však nasvědčuje menšímu zápasu. Útočníkovi neodolal ani robot Louis, jenž leží na zemi a evidentně má dost. Ramsey se nad ním sklonil a snaží se ho uvést do takového stavu, aby byl schopen podat alespoň kusou informaci.

Zvoní telefon.

Jsem rejpal. Tohle místo považuji za chybu ve scénáři. Když totiž volal Ramsey, bylo obsazeno. Po příchodu do bytu vůbec s aparátem nemanipuloval. A najednou je linka volná ...

Volá Luther.

"Jestli chcete ještě někdy vidět svého syna živého, vezměte do kapsy zbytek šablon a přijeďte /následuje název místa/. A ne, aby vás napadlo někoho informovat či vzít s sebou. Nikoho, rozumíte ?!?!"

Ramsey je připraven udělat cokoliv. Catherine chce jít s ním, ale John si vynutí slib, že ho nebude sledovat, aby se dozvěděla, kam jde. Catherine přikývne. Sotva Ramsey odejde, skloní se Catherine nad robotem. Chce se pokusit o oživení. Náhodou uvede do chodu záznamník telefonických rozhovorů. Vyslechne dialog Luthera s Ramseyem a zjistí tak, kam se Ramsey vydal. Catherine se rozhodne splnit daný slib po svém ...

Místem, na které Luther Ramseye donutil přijet, je rozestavěná výšková budova. Její vrchol není v noční tmě vidět; Ramseyovi se přesto zatočí hlava při pouhém pohledu vzhůru. Ani raději nemyslí na to, že bude muset nahoru.

Z jedné strany budovy je stavbařský výtah. Má dno, střechu a dvě boční stěny. Nástupní a výstupní strana jsou bez jakékoliv zábrany. U výtahu se tetelí asi deset kovových brouků, takových jako byl ten, co zabil Johnsonova kolegu Harryho. Ramsey jejich hloučkem kupodivu bezpečně projde a nastoupí do výtahu. Zmáčkne tlačítko pro jízdu do vyšších pater.

Je mu hrozně. Závrať sílí. Ale láska k synovi je mnohem intenzívnější.

Výtah se zastavuje ve 35. patře. Mezi ocelovými sloupy je spousta svářecích robotů, kteří usilovně pracují. V deští jisker a oblacích dýmu zahlédne Ramsey Luthera s Robbym.

"Pusťte chlapce", křičí.

"Za šablony."

"Ne. Nejdřív pusťte Robbyho. Až sjede dolů, pak vám dám, co budete chtít."

Luther se tiše zasměje a pustí chlapcovo rameno. Přes protesty Ramsey svého potomka odeslě výtahem dolů.

Luther soupeře vychutnává :

"Vy jste si nevšiml těch broučků dole ? Zabijí každého, kdo sjede dolů. I vašeho synka," usmívá se.

Ramsey křičí na Robbyho, snaží se zběsilým mačkáním zastavit výtah. Marně. Tlačítka nefungují.

Výtaj je již v prvním patře.

V otevřených vratech drátěného plotu stavby se objeví Catherine. Vběhne mezi kovové zabijáky, chytne v právě se zastavujícím výtahu Robbyho za ruku a pomáhá mu šplhat po železném skeletu alespoň do prvního podlaží. Tenhle záměr se podařilo Lutherovi překazit.

Ramsey je vztekem bez sebe. Přestože je neozbrojen /Luther ho donutil před chvílí pistoli zahodit/, vrhne se proti zlosynovi, vybavenému samonaváděcími střelami. Spuštění roboti vytvářejí svou činností vysoké tepelné pozadí, Ramsey střelám tudíž může úspěšně unikat. Naskočí do výtahu a zmáčkne tlačítko pro směr dolů. Výtah se rozjede nahoru. Luther naprogramoval ovládací panel.

Následuje scéna, kdy Ramsey bojuje s pocity závratě a nevolnosti i s několika "broučky" do té doby ukrytými pod podlahou výtahu. Podaří se mu zvítězit, ale ztratí mnoho sil. Stačí pouze po skončeném souboji na vrcholu budovy uvést výtah v pohyb dolů.

Plošina se zastaví ve 35. patře.Ramsey leží bezvládně na podlaze. Nad ním se tyčí Luther. Namířená pistole hrozí každou chvíli vypuštěním smrtící střely.

Ramsey vymrští nohu a kopne. Luther ztratí rovnováhu. Upadne dopředu, do výtahu. Zdviž se rozjede dolů. Dva muži v ní zápasí o život. Už nepomůže elektronika, teď rozhoduje jen síla svalů. A v tom má výhodu Ramsey. Luther je spíše chytrý než tělesně zdatný. A to chytrý, co se plánování týče. Co nemá předem připraveno, není schopen rychle provést. Druhá Ramseyova výhoda - on totiž ano.

Úderem pěstí na tlačítko STOP zastaví Ramsey výtah. Luthera prudké zastihne nepřipraveného. Přepadne dopředu. Má tu smůlu, že zrovna směrem na vstupní strahu výtahu.

Tmou zazní výkřik z výšky padajícího muže. Po dunivém dopadu se nerozhostí ticho. Je slyšet cvakání kovových nožiček. To Lutherovi "broučci" jdou za kořistí. Ani jejich pán je nezastaví. Jako odměnu za darovanou inteligenci, vrazí mu do těla jedovatá žihadla a uvedou do činnosti autodestrukční mechanismy.

Ramsey ulehčeně obejme Catherine a Robbyho. Měl velké štěstí. Mnohé zápasem s Lutherem získal : život svůj i svého syna, Catherine i další zkušenosti. Přišel jen o jedno : o strach z výšek.

⊕ zastavení

Standa Čermák

REDAKCE ČTENÁŘŮM

Toto letošní třetí číslo uzavírá další etapu naší redakční práce. Nehodláme ovšem skončit /to by nás někdo musel chytit a svázat/; naopak. Znovu budeme od příště tři : a to teprve uvidíte věci ...

Rozhodli jsme se do březnového čísla zařadit další z celků - tentokrát na téma velice vděčné a časté : robot versus člověk. A stejně jako u jiných cyklů, i toto téma se bude na stránkách SR objevovat častěji.

Na straně č.3 jsi, vážený čtenáři, nalezl schéma názvosloví robotů. Na stranách jiných pak mnoho exemplářů různých robotických druhů. Jejich správné zařazení a pojmenování si zcela jistě dokážeš provést sám. Upozornění : název filmu "Mutant" je vzhledem ke schématu nevhodně použit /což není vina naše, nýbrž tvůrců/; do kterého místa robotického diagramu Cosi patří /zda někam vůbec patří/ si taktéž budeš muset rozhodnout sám. Škola hrou.

RSR

MIKRO-CHIP MAN

Originální název : The Vindicator
(Úspěšný obhájce)

Země vzniku : USA, 1986
Scénář : Edith Rey, David Preston
Hudba : Paul Zaza
Speciální efekty : Stan Winston
Režie : Jean-Claud Lord
Hrají : David McIlwraith, Terri Austin,
Richard Cox, Pam Grier aj.

Frankenstein 20. století se jmenuje Alex Whyte; nebydlí ve starých západoevropských zdech, nýbrž pracuje ve vysoce moderním výzkumném centru ve slunečné Kalifornii. Co začalo Ctižádostí ale i nesvědomitostí, skončilo pro vedoucího přísně střežené laboratoře kosmické techniky Ničím. Jeho cílem bylo vytvořit ideálního kosmonauta : nezničitelnou, kontrolovatelnou bytost - poločlověka, polostroj. Technickou stránku věci již Whyte se svým spolupracovníkem vyřešil; co chybí, je vhodný lidský mozek.

Potají ho už Whyte našel : zinscenuje provozní nehodu, při níž přijde o život mladý inženýr Carl Lehman. Sotva se Whyte vrátí z pohřbu, vymění černý oblek za sterilní roušku a spěchá dovést svůj výtvor do konečné fáze.

Avšak někde v systému se skryla chyba : mikro-chip man při zkoušce nefunguje. Když Whyteova kolegyně Gale demontuje dálkové ovládání, dojde ke zkratu a - považte ! - najednou se monstrum probudí. Dříve než může Lehmanův mozek vůbec pochopit, v jaké tělesné schránce se nyní nachází, prototyp zabije prvního člověka. Neboť při každém kontaktu se živou bytostí vzroste v umělém člověku faktor agresivity a mikro-chip man se stane neovladatelným (i vlastním mozkovým centrem) strojem na zabíjení.

Panicky vyběhne z laboratoře.

Whyte vidí jediné řešení : kontaktuje Huntera, právě tak nebezpečného zabijáka jako je Alexovo "dítě". S Hunterem Whyte již pár špinavých kšeftů dojednal. Při tomhle "obchodě" si však neuvědomí základní věc - mikro-chip man je nezničitelný ...

Na mnichovském festivalu fantastických filmů v roce 1986 byl odměněn režijní debut Jean-Claude Lorda pochvalnou kritikou. "Mikro-chip man" je prý dobře natočený snímek, kterému se podařilo vyprávět fantastický příběh s notnou dávkou napětí.

Právě krátce recenzovaný film pojednává o problému "robot versus člověk". Při takovýchto filmech se tvůrci neobejdou bez speciálních efektů. Za ně při natáčení "Mikro-chip mana" zodpovídal Stan Winston, který ve stejném roce, 1986, pracoval ještě na jednom snímku : na "Vetřelcích" Jamese Camerona.

Podle časopisu Cinema 12/86
zpracoval Standa Čermák.

MUTANT

Země vzniku : USA /zřejmě/, 1982
Kamera : Tom Suhrstedt
Scénář : Tim Curnen
Hudba : Susan Justin
Produkce : Roger Corman
Režie : Allan Holzman
Hrají : Jesse Vint, Dawn Dunlap, June Chadwick, Linden Chiles aj.

Tentokrát to vezmu zase jednou zeširoka.

Poprvé ve mně vyvolal tento film rozporuplné pocity, když jsem zjistil, kolik různých názvů je mu přisouzeno. Na videokazetě bylo napsáno "Vetřelec II.", sám film začínal titulkem "Mutant", po něm následoval německý název "Grauen im All" /Hrůza ve vesmíru/. Což způsobilo, že jsem neuzavřel "spisy", ve kterých jsem se snažil zodpovědět si otázku : je to ten častokrát zmiňovaný plagiát na "Vetřelce" Ridley Scotta ? Vždy jsem si myslel, že napodobenina vzešla z italské dílny; ale ani jedno jméno tvůrců "Mutanta" není italeky ! Z toho plyne, že se o film "Alien 2 - sulla Terra" /SR 9-86/ nemůže jednat.

Již hrozně dlouho jsem se nedotkl problému podmínek, za kterých jsem ten který film shlédl. Nebylo toho třeba, neboť v poslední době jsem nezažil nesrozumitelnou formu promítání /naposledy snad "Fire Flesh" - a to je více než rok/. V případě "Mutanta" si ovšem musím postěžovat - a tím zároveň posichrovat pro /zcela jistý/ případ nepřesností při vyprávění děje. Kdybych nepochyboval o tom, že se mi kdy jindy už asi sotva podaří tento snímek vidět, ani bych se snad na něj nedíval. V jednosekundových intervalech totiž přes obrazovku barevné televize celoplošně překmitávala modrá skvrna, jež zcela znemožnovala plynulé sledování /dost nesourodého/ děje. Kvalita videonahrávky nebyla nejvyšší ani co se zvukové stránky týče, český překlad nevyjímaje. Proto jsem byl nucen si domýšlet - což budu činit i za chvíli při psaní obsahu.

Nebudu zde vyjmenovávat znaky, které mi v mnohém připomněly tak slavný film, jakým "Vetřelec" bezesporu je. Budu se snažit v ději se jich dotknout tak, aby vás, čtenáře, uhodily do očí. Doufám, že to nebude příliš bolet.

Hvězdami rozsvíceným vesmírem letí kosmická loď.

Na palubě panuje zaběhnutý letový pořádek. Řízení lodi je prováděno k tomu určenými přístroji, jimž vévodí androidní kovový robot Sam, sedící za řídícím panelem. Kapitán Colby v hibernizátoru přečkává dlouhé roky, aby cestou na Zemi nezestárl o mnohá desetiletí - takovou dobu je mu určeno letět domů.

Zcela logicky je klidný let přerušen neočekávanou a poplachu hodnou událostí. Loď kapitána Colbyho napadne šest nepřátelských bojových plavidel. Robot Sam neváhá ani chvilku a vydá se vzbudit kapitána.

"To už jsme doma ?" v hlase Colbyho je naděje i údiv.

"Ne, pane. Byli jsme napadeni .", v hlase robota nic.

S pomocí plného chodu generátorů /čeho ??/, ochranného pole, laserových torpéd a mnoha dalších nezbytných rekvizit /o nichž nemá jejich filmový tvůrce ani tušení, k čemu je použít/ zbraňového systému lodi se Colby se Samem útoku ubrání.

"A kam teď, Same ?"

"Máme jedinou možnost. Na ....." /jméno jsem nerozuměl/

"Ale tam je přece tajná laboratoř !?"

"Co se dá dělat."

A tak Colby přistane na ....., v blízkosti jisté tajné laboratoře, jejíž osazenstvo se návštěvníka hned vlídně ujme.

Na stanici, umístěné ve vyprahlé krajině kterési planety, probíhá výzkum nových biologických forem, jež by mohly sloužit jako strava. Vzhledem k tomu, že podobné výzkumy jsou lehce zneužitelné, získala laboratoř přívlastek "tajná", z čehož vyplynul i omezený počet obyvatel výzkumné stanice. Je zde 7 lidí : z toho 2 ženy a 1 černoch.

Vedoucí sedmičlenného týmu provádí Colbyho labyrintem stanice a seznamuje ho s jednotlivými částmi výzkumného programu. Je to dost podivná skutečnost, uvážíme-li, že bádání je tajné. Z pozdějšího vývoje událostí vyjde najevo, že Colby je údajně nejlepší vyzvědač Federace - což mnohé možná vysvětluje.

S okamžikem, kdy se divák tuto skutečnost o Colbym dozví, je vázána jiná dějová událost. Colby jde do své kajuty, aby si odpočinul po namáhavé prohlídce stanice. Otevře si dveře, zároveň s nimi se otevřou i sousední. V nich stane jedna ze dvou žen, blondýnka, oblečená tak, že kdyby nebyla, bylo by to méně svůdné /hraji June Chadwick, kterou známe ze seriálu "V" z role Livie/. Praví : "Mám pro nejlepšího vyzvědače Federace poslání zvláštní důležitosti a speciálnosti ..."

Jeden z okamžiků, podle nichž si soudný divák /a snažím se, aby i soudný čtenář/ utvoří o filmu subjektivní názor, velice se blížící neradostné objektivní skutečnosti.

Exkurze odhalí Colbymu taje výzkumu. Na stanici učinili vědci objev látky Proto-B, geneticky nestálé, neustále se vyvíjející a formy existence měnící živé struktury. Vše je zahaleno do roucha tajemství, neorientuje se v tom ani Colby /navzdory svému vzdělání/, ani dokonce někteří stálí obyvatelé stanice.

Protože :

Když odejde Vedoucí s Colbym z místnosti, v níž je v jakési moderní digestoři chována Proto-B, která se nachází ve fázi zakuklení, nakáže Vedoucí Jimmymu, aby Proto-B nakrmil. Jimmy začne rozkaz plnit.

Zvědavost mu nedá. Otevře digestoř a prohlíží si rozvětvenou žlutou strukturu, která nejeví žádné známky života.

Jimmy se odvrací a jde k boxům, kde je uložena potrava pro vypěstovanou Proto-B.

Z centra, odkud se rozbíhají žlutá vláknitá chapadla, vypadne krvavé Cosi. S plesknutím přistane na dně digestoře.

Jimmy se vrací s potravou. Uvidí Cosi a zvědavě se nad překvapivým nálezem skloní.

Cosi se laborantovi přisaje na obličej.

Podle Jimmyho reakce - křik, řev, zběsilé zmítání se, ztráta krve - lze usuzovat, že Cosi mu nepůsobí potěšení ...

Colbymu i ostatním během exkurze vyhládlo. Sedí nyní v centrálním dispečinku a debatují nad pomalu se vyprazdňujícími taliři. Na jedné z obrazovek, kam přenášejí signál po stanici všemožně rozmístěné televizní kamery, se odehrává Jimmyho drama. Nikdo si nemá čas ani náladu obrazovky všímat.

Tracy, druhá z žen, černovláska, má náhodou cestu do laboratoře. Hysterickým křikem přivolá ostatní. Na zemi leží Jimmy se zakrvavenou hlavou. Cosi nikde. Vystřídala ho hrůza.

Odnášejí Jimmyho ostatky na nosítkách do království staničního bakteriologa a lékaře. Doktor provádí první ohledání. Jimmy nemá mozek, přesto mu funguje krevní oběh, stále žije. Pospěšte si.

S mrtvým na stole, zvaném operační, Doktor osiří. Ostatní jdou hledat Cosi.

Velice dbali, aby dveře do laboratoře s Proto-B byly stále zavřené. Cosi musí tedy být stále uvnitř. S tesenými pistolemi, které by jim určitě nepomohly, odkrývají všechny možné i nemožné skrýše. Cosi nikde.

Doktor je sice inteligentní, ale řádně sklerotický. Kde jsem jenom nechal chirurgické nástroje ? Opustí prostěradlem zakrytou mrtvolu Jimmyho a jde hledat.

Bílá látka je čím dál tím červenější. Jimmy ztratil mnoho krve. Najednou se prostěradlo začne pohybovat. Cosi je pod ní. Ukrývalo se v nešťastníkově hrudníku.

Další záběr ukazuje sklánějícího se Doktora, jak s nalezeným skalpelem provádí první řezy. Kamera se na něj dívá skrz násilím udělaný otvor na mřížce ústí větracího systému. Prorazilo ho Cosi, když spěchalo z místnosti.

Cosi je neznámo kde na stanici. Cosi roste. Cosi si brzy vyhlédne další oběť. Kdo to bude ?

Je jasné, že obětí může být kdokoliv. Nejvíce akcií v tomto směru má Tracy, jejíž ukládání ke spánku sleduje nejen kamera ale i Cosi, neboť přes průhledové sklo kabiny pomalu stéká novým obyvatelem stanice produkovaný sliz.

Překvapivě přijde o život jako druhý v pořadí druhý nejnezajímavější člen osazenstva. Jak k tomu dojde :

Colby se místo plánovaného odpočinku ujme krasavicí mu svěřeného poslání. Bez dlouhých slov skončí se svůdnou blondýnkou v těsném objetí vášnivých milenců. Stanice je bohatě vybavená prostředky k přenosu zvukových a obrazových informací. Každý má v kajutě instalovanou kameru, jejímž prostřednictvím lze v centrálním dispečinku sledovat jeho počínání. Zřejmě se jedná o opatření k zajištění bezpečnosti. Muž, který má právě službu - říkejme mu Dave, je již delší dobu

zasažen Amorovým šípem. Pak si tedy přistane nějakej potrhlej špión a za dvě hodiny je dílo hotovo. Takle to teda nenechám, půdu a tim něco udělat, bručí si pod vousy. Vydá se ztichlými chodbami odpočívající stanice ke kajutě blondaté krásky.

Není však Davemu dovoleno cokoliv podniknout. Cestou ho potká /nebo si na něj počká/ Cosi. A zatímco se na lůžku sviječí dvě nahé postavy v milostné extázi, před dveřmi kajuty probíhá sviječí zcela jiného druhu i rozdílných následků ...

Ironický tón a trochu naturalistické přirovnání je úplně na místě, neboť zpracování této scény formou několikanásobných krátkých střihů na jednotlivá místa sviječí se nic jiného nedovoluje použít.

Dave beze stopy zmizí.

Než si jeho nepřítomnost někdo uvědomí, má dojít k naplnění předpokladu, že další obětí bude Tracy.

Jednou z mnoha vymožeností stanice je lázeňská jednotka. Sem směřují kroky Tracy. Dívka odhodí oblečení a v rouše Evině se uloží pod solární zářič, aby zbarvila svou pokožku do temnějšího odstínu tělové barvy. Nutno podotknout : dost zvláštní přístup k řešení vzniklé situace s Čimsi.

Chodbou k sauně znějí kroky.

Tracy se znepokojeně zahledí ke dveřím.

Objevuje se na stěně zrůdný stín.

Colby !

Tracy se ulehčeně a cudně zároveň zakryje ručníkem. Nevydrží to ovšem dlouho; aby si nepřipadala hloupě, nabídne Colbymu, aby přijal roli Adama.

Jsou dvě možnosti : buď nestáli na od civilizace odloučené stanici za nic muži ... nebo ženy.

Colby souhlasí.

Idylická chvilka netrvá dlouho. Kamera se na ležící nahou Tracy zadívá shora, děrovaným stropem. Přesně odtud totiž v následující sekundě vypadne Cosi.

Cosi mnohem vzrostlejší /o to méně definovatelnějšího tvaru/, troufalejší a cílevědomější.

Tracy stačí uhnout. Legračně to plesknе. Cosi na hladkém dlaždicovém povrchu neotálí. Colby je ozbrojen - musí tedy pryč. Ale kudy ?

Tuhle otázku vyřeší dříve ze všech sil křičící Tracy a chladnokrevný Colby. Vyběhnou ze sauny vchodem a hned za sebou uzavřou pneumatické dveře.

Seběhnou se ostatní. Přímo skokem vzroste odhodlání zlikvidovat /přestože nejméně dva z osazenstva stanice musí být přesvědčení, že to nejde/ Cosi, v současné době uvězněné v sauně. S předpisově namířenými zbraněmi a ještě předpisovějšími zamračenými pohledy vtrhnou muži dovnitř. Cosi na ně nezaútočí. Ani nemůže. Už v sauně není. Zbyla po něm jen velká díra ve stěně. Mnohem větší, než ta první. Směr útěku Čehosi napovídá, že příští pátrání po protivníkovi se bude muset odehrát vně stanice.

Pro pobyt venku stačí speciální tmavé brýle, respirátor a kukla na vlasovou část hlavy. Přípravy tudíž netrvají dlouho. Ani hledání.

Najdou znetvořeného Dave, zavěšeného na skalisku za nohy.

Najdou na vrcholu blízké skály zakuklené Cosi. Počnou na něj vyvíjet křížovou palbu. Neúspěšně. Právě končí inkubační doba. Ještě mohutnější, chapadlovité Cosi opouští kokon a mizí ve větrací šachtě stanice. Velitel se za ním nakloní. Neměl to dělat, protože zmizí

také.

I jeho najdou. Ale pozdě.

Bakteriolog začíná mít jasno. Před několika hodinami uložili na operační stůl Jimmyho tělo. Nyní tam již není. Přesněji řečeno : je, ale řádně zmutované. Ztratilo jakoukoliv pevnost a pravidelnost tvarů, hromada, která vznikla, se nedá označit jinak, než jako kupa něčeho rozteklého. Aby nešlo jen o nechutnou skutečnost, šel autor tohoto filmového nápadu dál. Hromada se počne dělit. Dělit přesně jako ta nejjednodušší buňka. Jádro napůl, kus buněčné hmoty sem, kus tam. Na operačním stole jsou za chvíli hromady dvě /do konce příběhu se jich pak ještě několik stačí rozmístit okolo stolu po podlaze; na nešetrné šlapání jednajících lidí po nich nijak nereagují/.

Postupné vnikání do tajů Čehosi pokračuje. Napadením inteligentního organizmu získá Cosi jednak nové genetické kody, jednak nové informace do inteligenčního centra /proto ta prázdná lebka Jimmyho mrtvoly/. Jde o neovlivnitelnou metamorfozu uměle vypěstované látky Proto-B. Je nesmírně agresivní, silná, prakticky neporazitelná. Jediné, že by se podařilo objevit a narychlo vypěstovat organismus stejných vlastností, ale opačné polarity. Prostě Proto-B zneutralizovat !

Doktor jen neteoretizuje. Připraví si sérum z ostatků Velitele a nasadí zárodky - do svého těla.

Z nesnadné obsluhy terminálových zařízení pozná zbytek osazenstva /Colby, Tracy, blondýnka a černoch/, že Cosi se napojilo na počítač. Blondýnka usoudí, že se zatím v boji proti Čemusi příliš neangažovala, a začne přemlouvat Tracy, aby s ní nepřítele navštívila. Když to je schopno napojit se na náš počítač, musí to být nesmírně inteligentní. A nesmírně inteligentní bytosti jsou přístupné dohodě. Pojď, zkusíme své štěstí.

Vydají se do velínu počítače. Kupodivu jsou oblečené.

Tracy má strach. Blondýna ne. Ve dveřích inkriminované místnosti sice trochu zaváhá /to totiž uvidí rozvalující se ohromné Cosi na pultě počítače/, ale pak jde dál. Neplýtvá slovy a přistupuje k ovládací klávesnici :

Jsi schopné s námi komunikovat ?

Odpověď na displayi : Kontakt navázán.

Můžeme se domluvit na rozumném řešení ?

Odpověď v reálu : Jedno z chapadel ovine důvěřivou blondýnku a ukončí její mladý život. Ten z ní vyprchá dříve než naděje na úspěch ...

Tracy znovu křičí. Přiběhne Colby a černoch. Posledně jmenovaný jako další podlehne Čemusi.

Zůstali tři. S robotem Samem čtyři. Za chvíli budou jen dva. S robotem Samem tři. Zasazený rakovinový nádor v bakteriologově těle nevěřitelně roste, blíží se poslední stádium.

Colby Doktora odnese do laboratoře. Bakteriolog mu říká, že musí vyoperovat jeho játra. V nich teď "žije" organismus, který je schopen zničit Cosi.

Colby je sice nejlepším vyzvědačem Federace, ale o medicíně nemá ani ponětí. Jak se ukáže, není třeba. Protože je má Doktor. Vede nadou Colbyho ruku se skalpelem, aby rozřízla jeho tělo na správném místě.

Řez je proveden. Doktor se přemáhá a radí Colbymu dále. Teď už je musíte nahmatat. Játra ! Pospěšte si !

Colby je nahmatá. Vejdou se mu do dlaně. Rychle s nimi ven. Je až obdivuhodné, jakou výdrž Doktor má. Dejte pozor, ať se neprotrhne žlučník /!!!!/. Colbymu je jasné, že vyjmutím jater ukončí ubohému muži

žití. Rozhodně trhne ...

Omlouvám se za ještě naturalističtější popis než kdy předtím v této recenzi. Mám však za to, že speciálně scénka s vyjímáním obranného nádoru mnohé z vás pobaví. Nebo znechutí. Jako mne. Ovšem trochu jinak, než jak by znechutila slabými žaludky disponující jedince.

Najednou je na světle božím zbraň proti inteligentnímu netvorovi. Jako kdyby to Cosi vytušilo, začne hned po příběhu /od slov příchod- příběhnouh/ Colbyho do počítačového velína šeredně dorážet. Má proti sobě tři protivníky. Robota Sama se hravě zbaví jedním máchnutím /teď už nevím jakého, zda levého, pravého či levého prostředního nebo jiného/ chapadla, větší práci si hodlá dát s Colbym, aby zbyla kořist nejpodajnější - Tracy.

Colby se snaží do zubatého chřtánu Čehosi hodit játra s nádorem. Nádor není sám o sobě nebezpečný; musí se dostat do trávicího ústrojí. Cosi, podporované vědomím počítače i zlikvidované osádky, manévr vytuší a jeho existenci ohrožující činnost Colbymu překazí. Játra upadnou na zem.

Výhodou je, že se jich Coci nemůže zbavit tak, že je sežere. Proto může Colby využít situace, že si Cosi nevšímá Tracy. Seber játra a hoď mu je do tlamy !

V Tracy se něco zlomí. Její následující konání je dílem okamžiku, má však trvalý dopad. Coši se zašklebí, zařve, vyzvrací a umře.

Příběh pokračuje pohledem na dvojici lidí, kteří přestáli životu nebezpečný boj. Ten silnější drží v náručí toho slabšího ...

Hvězdami rozsvíceným vesmírem letí kosmická loď.

Na palubě panuje zaběhnutý letový pořádek. Řízení lodi je prováděno k tomu určenými přístroji, jimž vévodí androidní kovový robot Sam, sedící za řídícím panelem. Kapitán Colby v hibernizátoru přečkává dlouhé roky, aby cestou na Zemi nezestárl o mnohá desetiletí - takovou dobu je mu určeno letět domů.

Zcela logicky je klidný let přerušen neočekávanou a poplachu hodnou událostí. Loď kapitána Colbyho napadne šest nepřátelských bojových plavidel. Robot Sam neváhá ani chvilku a vydá se vzbudit kapitána.

"To už jsme doma ?" v hlase Colbyho je naděje i údiv.

"Ne, pane. Byli jsme napadeni .", v hlase robota nic.

S pomocí plného chodu generátorů /čeho ??/, ochranného pole, laserových torpéd a mnoha dalších nezbytných rekvizit /o nichž nemá jejich filmový tvůrce ani tušení, k čemu je použít/ zbraňového systému lodi se Colby se Samem útoku ubrání.

"A kam teď, Same ?"

"Letíme domů, pane !"

Nejprve bych měl asi vysvětlit formální trik, který jsem použil. V závěru a na začátku obsahu jsou pasáže, psané na jiném stroji než je zbylý děj. To úmyslně. Není těžké zjistit, že pasáže jsou identické. To také úmyslně. Neboť filmové záběry, v pasážích popisované, jsou prakticky stejné a zřejmě jen hrdost /škoda, že ji neměli tvůrci i ve scénách jiných/ filmařům zabránila vteřinu od vteřiny v závěru zopa-

kovat to, co zařadili na úvod filmu.

Význam této manipulace s divákem mi není jasný. Snad to mělo znamenat, že se všechno Colbymu během hibernizačního spánku jen zdálo, snad se to všechno opravdu odehrálo /do téhle varianty mi ovšem nezapadá skutečnost, že Cosi zlikvidovalo Sema/. Obávám se, že nic z uvedeného rozboru není podstatné. Nemá totiž cenu lámat si takhle hlavu s filmem, který za to nestojí. Nechápu, proč byl vůbec natočen.

Rozporuplných pocitů tedy ve mně vyvolal právě popsaný film mnoho. Některé z nich /drtivá většina/ stále přetrvávají s trýzní mou duši sběratele SF filmů /nejraději bych nově získaný exemplář vyměnil co nejrychleji za jiný, přestože ho nemám dvakrát/, některé /jeden/ vypr-chaly. Konkrétně : určitě si "Mutant" nezaslouží jakékoliv srovnávání s "Vetřelcem" či "Vetřelci", ať už ve smyslu parodie, plagiátu - a už vůbec ne ve smyslu snahy o pokračování !!!

Standa Čermák

OBSAH

Robot versus člověk I. /RSR, Mirek Nejedlý/ 2
Runaway /Standa Čermák/ 4
Redakce čtenářům /RSR/ 12
Mikro-chip man /Standa Čermák/ 13
Mutant /Standa Čermák/ 14
Obsah 20

SVĚTELNÉ ROKY - filmově-literární revue pro problematiku SF.

Vydává Scifia of C.A.P. & company KSPVTU v nakladatelství Belletrix. Příspěvky posílejte na adresu redakce. Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Objednávky zajišťuje výhradně redakce. Veškerá autorská práva vyhrazena. Výhradně pro vnitřní potřebu. ZDARMA. Číslo bylo dáno do tisku 2.3.1987. Vyšlo v březnu 1987. Náklad 13 výtisků.

Březen 1987.

© RSR 1987